

**Komunikat Prezydium KRASP
z 7 lutego 2025 r.
w sprawie rekomendowanych działań
mających na celu eliminowanie nierzetelnych praktyk publikacyjnych**

Zgodnie z zapowiedzią wyrażoną w Stanowisku KRASP z dnia 27 stycznia 2025 r. [\[1\]](#), przejawy nieetycznych zachowań związanych z prowadzeniem badań naukowych i publikowaniem ich wyników były tematem debaty Prezydium KRASP 30 stycznia 2025 r. w Gdańsku oraz spotkania online, które odbyło się 6 lutego 2025 r.

Jako osoby kierujące polskimi uczelniami akademickimi, mamy świadomość, że zjawisko “fabryk artykułów” (tzw. paper mills) jest przejawem realnego kryzysu i może prowadzić do poważnych konsekwencji związanych z podważeniem zaufania do wyników badań naukowych, rzetelności aktywności akademickiej i trafności decyzji dotyczących finansowania nauki. Dlatego przedstawiamy pierwsze rekomendacje i deklarujemy współpracę ze wszystkimi instytucjami, które podejmują i będą podejmować działania na rzecz eliminowania nierzetelnych praktyk publikacyjnych w Polsce i na świecie.

1. Rekomendujemy, aby odpowiednie uczelniane instytucje (np. specjalne komisje, pełnomocnicy lub rzecznicy akademicki) dokonały niezwłocznie przeglądu aktywności publikacyjnej w uczelniach co najmniej od roku 2022, a w przypadku podejrzeń dotyczących nieetycznych zachowań publikacyjnych, formułowały wnioski o wszczęcie postępowań wyjaśniających.
2. Publikacje z tzw. paper mills i czasopism drapieżnych nie powinny być brane pod uwagę w ewaluacji działalności naukowej i artystycznej oraz stanowić osiągnięć uwzględnianych w postępowaniach awansowych nauczycieli akademickich.
3. Zalecamy, aby w każdej uczelni została przyjęta *Uczelniana polityka publikacyjna* oraz aby dokument ten był upubliczniony na właściwej stronie BIP. *Uczelniana polityka*

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)
president@krasp.org.pl

publikacyjna powinna dotyczyć wszystkich osób prowadzących aktywność publikacyjną w uczelni, obowiązywać najpóźniej od roku akademickiego 2025/2026 i być zgodna z zapisami *Kodeksu Etyki Pracownika Naukowego* [2] oraz *Kodeksu Dobre praktyki w szkołach wyższych* [3].

4. Rekomendujemy, aby uczelnie dokonywały monitoringu przestrzegania zasad i procedur opisanych w *Uczelnianej polityce publikacyjnej*, a wyniki odpowiednich audytów upubliczniały co najmniej raz na cztery lata.
5. Podjęcie działań naprawczych wymaga dialogu i współpracy środowiska akademickiego w celu wyeliminowania nieetycznych zachowań publikacyjnych. Dlatego KRASP zachęca uczelnie do otwartej dyskusji i deklaruje zorganizowanie otwartej debaty poświęconej rzetelnym i nierzetelnym praktykom publikacyjnym. Zachęcamy uczelnie do organizowania w swoich środowiskach podobnych debat czy webinarów.
6. Wyrażamy gotowość do współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także z instytucjami finansującymi badania w celu zdiagnozowania i wyeliminowania systemowych mechanizmów sprzyjających podejmowaniu nieetycznych zachowań publikacyjnych. Dostrzegamy, że obecny system ewaluacji działalności naukowej oraz model kariery akademickiej, oparte na gromadzeniu i sprawozdawaniu punktacji za dorobek naukowy i artystyczny, sprzyjają nadużyciom, chociaż nigdy nie wykluczają indywidualnej odpowiedzialności badacza. Zarówno system ewaluacji jakości badań w jednostkach naukowych, jak i ścieżka awansów akademickich wymagają głębokiej analizy i nowych rozwiązań (w tym jakościowych), które zapewnią przejrzystość oceny i uwzględnią ochronę przed nieetycznymi praktykami, prowadzonymi także z wykorzystaniem nowych technologii (np. AI).

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Przewodnicząca KRASP

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl